

Przegląd treści

	Str.	Nb.
Wstęp	V	
Wykaz skrótów	XVII	
Podstawowa bibliografia prawa międzynarodowego publicz- nego	XXI	
Rozdział 1. Zagadnienia wstępne	1	1
§ 1. Różnice między prawem krajowym a prawem międzyna- rodowym	1	1
§ 2. Podstawowe etapy historii prawa międzynarodowego i na- uki prawa międzynarodowego	7	11
Rozdział 2. Tworzenie prawa międzynarodowego	15	23
§ 1. Źródła prawa międzynarodowego – zagadnienia wstępne ...	15	23
§ 2. Tworzenie prawa międzynarodowego poprzez umowy mię- dzynarodowe	28	39
§ 3. Tworzenie prawa międzynarodowego poprzez zwyczaj	60	77
§ 4. Ogólne zasady prawa jako źródło prawa międzynarodo- wego	79	97
§ 5. Tworzenie prawa międzynarodowego poprzez akty jedno- stronne	90	107
Rozdział 3. Stosowanie prawa międzynarodowego – podmioty ..	110	127
§ 1. Podmioty o pełnych kompetencjach: państwa	112	128
§ 2. Kompetencje państwa i ich ochrona	189	223
§ 3. Zmiany terytorialne, uznanie i sukcesja państw	222	256
§ 4. Podmioty o kompetencjach szczegółowych – organizacje międzynarodowe	258	299
§ 5. Podmioty o ograniczonych kompetencjach – jednostka w prawie międzynarodowym	317	367
Rozdział 4. Stosowanie prawa międzynarodowego – <i>modus</i> <i>operandi</i>	350	405
§ 1. Stosowanie umów międzynarodowych	350	405

pno	§ 2. Prawo międzynarodowe w porządku krajowym	385 453
	Rozdział 5. Odpowiedzialność międzynarodowa i egzekwo-	
	wanie prawa międzynarodowego	431 499
	§ 1. Odpowiedzialność międzynarodowa	432 500
	§ 2. Pokojowe załatwianie sporów międzynarodowych	458 524
wt	§ 3. Egzekwowanie prawa międzynarodowego przy użyciu siły	
	zbrojnej	482 553
	§ 4. Egzekwowanie prawa międzynarodowego środkami po-	
	kojowymi	508 582
nt	§ 5. Akcja zbiorowa w celu utrzymania międzynarodowego	
	pokoju i bezpieczeństwa	513 587
	Indeks rzeczowy	527
	Indeks orzeczeń	537
	Indeks umów międzynarodowych	543

Spis treści

	Str.	Nb.
Wstęp	V	
Wykaz skrótów	XVII	
Podstawowa bibliografia prawa międzynarodowego publicz- nego	XXI	
Rozdział 1. Zagadnienia wstępne	1	1
§ 1. Różnice między prawem krajowym a prawem międzyna- rodowym	1	1
§ 2. Podstawowe etapy historii prawa międzynarodowego i na- uki prawa międzynarodowego	7	11
Rozdział 2. Tworzenie prawa międzynarodowego	15	23
§ ①. Źródła prawa międzynarodowego – zagadnienia wstępne ...	15	23
I. Pojęcie źródeł prawa międzynarodowego	15	23
II. Hierarchia źródeł formalnych	16	25
III. Hierarchia norm prawa międzynarodowego	18	28
1. Pierwszeństwo zobowiązań wynikających z KNZ	18	28
2. Normy <i>ius cogens</i>	19	29
3. Zobowiązania <i>erga omnes</i> i „zbrodnie międzynaro- dowe”	22	33
IV. Źródła pomocnicze	25	36
1. Orzecznictwo	25	36
2. Doktryna	26	37
§ ②. Tworzenie prawa międzynarodowego poprzez umowy międzynarodowe	28	39
I. Definicja umowy międzynarodowej	29	40
II. Budowa umowy międzynarodowej	32	44
III. Rodzaje umów międzynarodowych	32	45
IV. Klasyfikacje materialne	32	46
1. Traktaty normotwórcze i kontrakty (<i>law-making treaties</i> & <i>contracts, traités-lois & traités-contrats</i>)	32	46

108
28
79

107
- 15
92

5:7
15
- 14
10

X

Spis treści

33
+ 92
225

2. Umowy generalne i partykularne (ogólne i szczególne)	34	47
3. Umowy normatywne i umowy tworzące organizacje międzynarodowe	34	48
V. Klasyfikacje formalne	35	49
VI. Zawarcie umowy międzynarodowej	35	50
1. Procedura wewnętrzna	36	51
2. Procedura międzynarodowa	41	55
§ 3. Tworzenie prawa międzynarodowego poprzez zwyczaj ..	60	77
I. Wprowadzenie	60	77
II. Elementy zwyczaju	62	79
1. Praktyka	62	79
2. Przekonanie o mocy wiążącej (<i>opinio iuris</i>)	67	84
III. Zakres obowiązywania norm zwyczajowych	71	87
1. Podstawy obowiązywania normy zwyczajowej ...	71	87
2. Zwyczaje regionalne i lokalne	73	90
IV. Umowa międzynarodowa a prawo zwyczajowe	75	91
§ 4. Ogólne zasady prawa jako źródło prawa międzynarodowego ..	79	97
I. Wprowadzenie	79	97
II. Zasady ogólne w orzecznictwie trybunałów międzyna- rodowych	80	98
1. Zasada dobrej wiary	82	99
2. <i>Estoppel</i>	83	100
3. Zasada słuszności	85	101
III. Konkluzje	89	105
§ 5. Tworzenie prawa międzynarodowego poprzez akty jedno- stronne	90	107
I. Pojęcie aktu jednostronnego	90	107
II. Akty jednostronne państwa	91	108
1. Akty jednostronne państwa <i>sensu stricto</i>	91	108
2. Akty jednostronne państwa <i>sensu largo</i>	94	111
3. Skutki prawne aktów jednostronnych państwa ...	96	114
4. Akty jednostronne jako źródło prawa międzynaro- dowego	97	115
III. Akty jednostronne organizacji lub organów międzyna- rodowych	101	117
1. Akty przyjmowane w ramach organizacji lub orga- nów międzynarodowych	101	117
2. Skutki prawne uchwał organizacji międzynarodo- wych	103	119
3. Uchwały prawnie wiążące	105	123

4. Akty jednostronne organizacji międzynarodowych jako samoistne źródło prawa międzynarodowego	107	126
Rozdział 3. Stosowanie prawa międzynarodowego – podmioty ..	110	127
§ 1. Podmioty o pełnych kompetencjach: państwa	112	128
I. Pojęcie państwa	112	128
1. Efektywność	113	129
2. Suwerenność państwowa	114	130
3. Prawo do samostanowienia jako element legitymizujący państwo	118	136
II. Terytorialny zakres suwerenności państwowej	121	139
1. Terytorium państwowe	121	139
2. Przestrzeń powietrzna	122	141
3. Przestrzeń kosmiczna	125	146
4. Obszary morskie	128	148
5. Międzynarodowe drogi wodne	135	156
6. Terytoria nie podlegające suwerenności państwowej ...	140	160
7. Granice państwowe	152	173
III. Personalny zakres suwerenności państwowej	165	192
1. Ludność państwa – obywatelstwo	165	192
2. Ochrona mniejszości	171	200
3. Cudzoziemcy	175	207
4. Ekstradycja	177	210
5. Inne aspekty zwierzchnictwa personalnego	179	213
IV. Władza państwowa	181	216
1. Struktura organizacyjna władz państwowych	181	217
2. Struktura wewnętrzna państwa	186	220
§ 2. Kompetencje państwa i ich ochrona	189	223
I. Kompetencje jurysdykcyjne państwa (kompetencje do stanowienia i stosowania prawa krajowego)	191	224
II. Immunitet państwa	196	230
1. Immunitet jurysdykcyjny	198	232
2. Działania w stosunku do majątku obcego państwa i immunitet egzekucyjny	201	234
III. Prawo obce przed sądem krajowym. Doktryna „aktu państwa”	202	236
IV. Wyłączna kompetencja wewnętrzna państwa	204	238
V. Ochrona interesów gospodarczych państwa	206	240
VI. Prawo dyplomatyczne i konsularne jako środki ochrony kompetencji i interesów państwa	208	241
1. Przywileje i immunitety dyplomatyczne	208	241
2. Konwencja wiedeńska z 1963 r. o stosunkach konsularnych	219	251

3. Konwencja z 1969 r. o misjach specjalnych	221	254
4. Konwencja wiedeńska z 1975 r. dotycząca reprezentacji państw w ich stosunkach z organizacjami międzynarodowymi o charakterze uniwersalnym	222	255
§ 3. Zmiany terytorialne, uznanie i sukcesja państw	222	256
I. Nabycie terytorium państwowego	222	256
II. Uznanie w prawie międzynarodowym	229	265
1. Uznanie państwa	230	266
2. Obowiązek nieuznawania sytuacji nielegalnych	233	270
3. Uznanie rządu	237	273
III. Sukcesja państw	239	275
1. Pojęcia sukcesji, identyczności i ciągłości państwa	239	275
2. Wymóg zgodności sukcesji z prawem międzynarodowym	243	281
3. Sukcesja w odniesieniu do umów międzynarodowych	243	282
4. Sukcesja w odniesieniu do mienia państwowego, archiwów oraz długów państwowych	249	289
5. Sukcesja w odniesieniu do członkostwa w organizacjach międzynarodowych	251	292
6. Sukcesja w odniesieniu do obywatelstwa	252	293
7. Sukcesja w odniesieniu do odpowiedzialności międzynarodowej	256	297
§ 4. Podmioty o kompetencjach szczegółowych – organizacje międzynarodowe	258	299
I. Organizacje prawa międzynarodowego publicznego	258	299
1. Osobowość organizacji międzynarodowych w prawie wewnętrznym państw członkowskich	259	300
2. Osobowość międzynarodowoprawna	260	301
3. Podział organizacji międzynarodowych	264	305
4. Kompetencje organizacji międzynarodowej	266	307
5. Wspólne kompetencje minimalne	269	310
6. Kompetencje o charakterze szczególnym	273	311
7. Ochrona kompetencji organizacji międzynarodowych	273	312
8. Okres funkcjonowania organizacji	276	314
9. Członkostwo organizacji międzynarodowej	277	315
10. Organy organizacji międzynarodowej	281	320
11. Tryb podejmowania decyzji	282	321
II. Organizacja Narodów Zjednoczonych	283	322
1. Członkostwo ONZ	285	325
2. Organy ONZ	286	327
3. Organizacje wyspecjalizowane	293	339

III. Rada Europy	294 344
1. Struktura instytucjonalna Rady Europy	296 346
2. Konwencje Rady Europy	299 349
IV. Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie ..	300 350
V. Unia Europejska	302 351
1. System instytucjonalny Unii i Wspólnot Europejskich	303 353
2. Prawo wspólnotowe jako specyficzny porządek prawny	306 359
3. Zasady odpowiedzialności państw za naruszenia prawa wspólnotowego	308 361
4. Źródła prawa wspólnotowego	309 362
VI. Pozarządowe organizacje międzynarodowe (<i>Nongovernmental Organizations</i> – NGO's)	314 366
§ 5. Podmioty o ograniczonych kompetencjach – jednostka w prawie międzynarodowym	317 367
I. Prawa jednostek	317 367
II. Ochrona praw człowieka	321 372
1. Pojęcie praw człowieka	321 372
2. Prawa człowieka w KNZ	322 373
3. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 r. ...	323 374
4. Konwencja z 1948 r. o zapobieganiu i karaniu zbrodni ludobójstwa	324 375
5. Konwencja z 1965 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej	325 376
6. Pakty Praw Człowieka z 1966 r.	325 377
7. Organy ONZ zajmujące się ochroną praw człowieka ..	329 381
8. Inne umowy międzynarodowe o charakterze powszechnym	329 382
9. Ochrona praw człowieka w Europie	330 383
10. Europejska konwencja z 1987 r. o zapobieganiu torturom	337 389
11. „Wymiar ludzki” OBWE	337 390
III. Obowiązki jednostek na gruncie prawa międzynarodowego	338 391
1. Odpowiedzialność jednostki za naruszenie prawa międzynarodowego	338 391
2. Odpowiedzialność jednostki działającej jako organ lub funkcjonariusz państwa	340 394
3. Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii	344 399
4. Międzynarodowy Trybunał Karny	346 401

Rozdział 4. Stosowanie prawa międzynarodowego – *modus operandi*

§ 1. Stosowanie umów międzynarodowych	350 405
I. Skutek umowy wobec stron	350 405
II. Konflikt norm	351 406
III. Skutek umowy wobec państwa trzeciego	352 407
1. Skutek umowy oparty na zgodzie	353 408
2. Klauzula największego uprzywilejowania	354 409
3. Skutek umowy oparty na zwyczaju	355 410
4. Skutek umowy wobec agresora	356 411
5. Skutek <i>erga omnes</i> traktatu	356 412
IV. Interpretacja umowy	358 415
V. Zmiana umowy	363 423
VI. Nieważność, wygaśnięcie i zawieszenie działania umowy	365 427
1. Nieważność	366 428
2. Skutki prawne nieważności	374 438
3. Wygaśnięcie i zawieszenie działania umowy	376 440
4. Skutki prawne wygaśnięcia i zawieszenia działania umowy	385 452
§ 2. Prawo międzynarodowe w porządku krajowym	385 453
I. Zagadnienia ogólne	385 453
II. Zasada prymatu prawa międzynarodowego w stosunku do prawa wewnętrznego	387 454
III. Wybór metody stosowania prawa międzynarodowego w prawie wewnętrznym	389 456
IV. Stosowanie prawa międzynarodowego w prawie krajowym – aspekt formalny	391 458
1. Prawo zwyczajowe	391 458
2. Obowiązki umów międzynarodowych	395 463
3. Miejsce traktatu inkorporowanego w prawie krajowym	401 468
4. Umowy międzynarodowe w nowych konstytucjach państw Europy Środkowej i Wschodniej	407 472
5. Stosowanie wiążących uchwał organizacji międzynarodowych („prawo pochodne” organizacji międzynarodowych)	411 476
V. Stosowanie prawa międzynarodowego w prawie krajowym – aspekt materialny	416 480
1. Stosowanie prawa międzynarodowego dla interpretacji normy krajowej	416 481

2. Bezpośrednie stosowanie (<i>direct applicability</i>) norm prawa międzynarodowego w prawie wewnętrznym – koncepcja norm samowystosowalnych (<i>self-executing</i>) ..	420 485
VI. Przeszkody dla bezpośredniego stosowania prawa międzynarodowego w prawie wewnętrznym	426 491
1. Bariery prawa międzynarodowego	426 492
2. Bariery prawa wewnętrznego – przeszkody konstytucyjne	427 494
3. Przeszkody jurysdykcyjne – pozycja sędziego krajowego w porządku wewnętrznym	428 496
4. Przeszkody po stronie rządu	429 497
VII. Konkluzje	429 498
Rozdział 5. Odpowiedzialność międzynarodowa i egzekwowanie prawa międzynarodowego	431 499
§ 1. Odpowiedzialność międzynarodowa	432 500
I. Odpowiedzialność za naruszenie prawa międzynarodowego (<i>state responsibility</i>)	432 500
1. Przesłanki odpowiedzialności międzynarodowej	434 502
2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone cudzoziemcom (ochrona dyplomatyczna, opieka dyplomatyczna)	438 507
3. Zbrodnie międzynarodowe państw	441 509
4. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność międzynarodową	442 510
5. Konsekwencje naruszenia prawa międzynarodowego	444 511
6. Formy odpowiedzialności międzynarodowej	447 513
7. Podmioty uprawnione	449 515
8. Odpowiedzialność organizacji międzynarodowych ..	450 516
II. Odpowiedzialność za działania nie zabronione (<i>state liability</i>)	451 517
1. Odpowiedzialność oparta na umowie międzynarodowej	451 518
2. Odpowiedzialność za działania niezabronione w pracach KPM	454 521
§ 2. Pokojowe załatwianie sporów międzynarodowych	458 524
I. Metody dyplomatyczne	459 525
1. Negocjacje	459 525
2. Mediacja	461 526
3. Dobre usługi	461 527
4. Komisja śledcza	462 528
5. Koncyliacja	463 529

6. Rozstrzyganie sporów przez organizacje międzyna- rodowe	465 530
II. Procedury sądowe i arbitrażowe	466 531
1. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości	466 531
2. Międzynarodowy Trybunał Prawa Morza	475 543
3. Arbitraż	476 544
4. Procedury szczególne OBWE	478 548
5. Rozstrzyganie sporów wynikających z prawa wspól- notowego	479 549
§ 3. Egzekwowanie prawa międzynarodowego przy użyciu siły zbrojnej	482 553
I. Zakaz użycia siły zbrojnej	482 553
1. Konwencja Drago-Portera	483 554
2. Ograniczenie użycia siły zbrojnej w Pakcie LN ..	483 555
3. Pakt Brianda-Kellogga	484 556
4. Zakaz użycia siły zbrojnej w KNZ	485 557
II. Zakres zakazu użycia siły i groźby użycia siły	485 558
1. Prawo do samoobrony	486 560
2. Akcja w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa ...	494 569
3. Wykonywanie prawa do samostanowienia	495 570
4. Interwencja zbrojna	496 571
5. Interwencja w celu ochrony prawa oraz interwencja humanitarna	498 572
6. Interwencja humanitarna – praktyka lat 90. XX w. ...	501 575
7. Represalia zbrojne	507 580
§ 4. Egzekwowanie prawa międzynarodowego środkami pokojo- wymi	508 582
I. Retorsje	508 582
II. Represalia	510 583
III. Ekscepcja <i>inadimplenti non est adimplendum</i>	512 586
§ 5. Akcja zbiorowa w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa	513 587
I. Sankcje zbiorowe w Pakcie LN	514 588
II. Sankcje zbiorowe w KNZ	514 589
1. Kompetencje RB ONZ	514 589
2. Praktyka ONZ	519 595
3. Kompetencje ZO ONZ	522 598
4. Siły pokojowe ONZ	523 600
Indeks rzeczowy	527
Indeks orzeczeń	537
Indeks umów międzynarodowych	543